Tehnoredactare: Gilbert Gherghina, Luxina Gherghina
Copertă: Gilbert Gherghina

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SWEDENBORG, EMANUEL
Înțelepciunea angelică despre Providența Divină / Emanuel Swedenborg ; trad.: Creț Octavian. - București : Firul Ariadnei, 2016
ISBN 978-606-8594-07-1

I. Creț, Octavian (trad.)

2

©Firul Ariadnei, 2016
Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin
Editurii FIRUL ARIADNEI

EMANUEL SWEDENBORG

ÎNȚELEPCIUNEA ANGELICĂ DESPRE DIVINA PROVIDENȚĂ

Cuprins

Divina Providență este Cârmuirea Divinei Iubiri și a Divinei Înțelepciuni a Domnului ---------- 7

Providența Divină a Domnului are ca scop un Cer provenit din Spița Omenească ---------- 28

În tot ceea ce face, Divina Providență a Domnului vizează infinitul și eternitatea ---------- 43

Există anumite Legi ale Providenței Divine care sunt neștiute de oameni -- 58

Este o Lege a Providenței Divine ca ființa umană să acționeze potrivit liberului său arbitru și în conformitate cu rațiunea ---------- 60

Este o Lege a Providenței Divine ca omul să îndepărteze, aparent prin propriile-i puteri, relele din ființa sa externă, considerându-le păcate; și atunci Domnul poate astfel, și nu altfel, să îndepărteze relele din ființa sa internă, și totodată din ființa sa externă ---------- 88

Este o Lege a Providenței Divine ca ființa umană să nu fie deloc constrânsă prin intermediul unor mijloace externe să gândească și să voiască (prin urmare, să creadă și să iubească) lucrurile care țin de religie; ci ca ființa umană să facă singură aceste lucruri, iar uneori să-și autoimpună să le facă - 113

Este o Lege a Providenței Divine ca ființa umană să fie călăuzită și învățată de Domnul, din Cer, prin intermediul Cuvântului, al doctrinei și al predicilor bazate pe Cuvânt, și asta păstrând aparența că ființa umană acționează independent ---------- 138

Este o Lege a Providenței Divine ca omul să nu perceapă și să nu simtă nimic din lucrarea Providenței Divine, dar cu toate acestea el să o cunoască și să o recunoască ---------- 158

Propria prudență este nulă – ea doar pare a exista, deoarece așa trebuie să pară. Însă Divina Providență este atotcuprinzătoare, deoarece ea integrează chiar și cele mai mici amănunte ---------- 175

Providența Divină ia în considerare aspectele eterne, și nu ia în considerare aspectele temporale decât în măsura în care ele concordă cu cele eterne --- 195

Ființa umană nu primește acces, lăuntric, la adevărul credinței și la binele carității, decât în măsura în care ea poate fi menținută întru acestea până la sfârșitul vieții sale ---------- 213

Legile Îngăduinței sunt totodată Legi ale Providenței Divine ---------- 235

Relele sunt îngăduite pentru un scop, care este mântuirea ---------- 277

Providența Divină este prezentă în ființa celor răi și în ființa celor buni deopotrivă ---------- 295

Providența Divină nu impune nimănui răul și nu impune nimănui binele, ci propria prudență a ființei umane face ca ea să-și însușească răul sau binele 321

Orice ființă umană poate fi transformată spiritual, și nu există nici un fel de Predestinare ---------- 344

Domnul nu poate acționa împotriva legilor Providenței Divine, pentru că a acționa împotriva acestor legi ar însemna să acționeze împotriva Divinei Sale Iubiri și împotriva Divinei Sale Înțelepciuni, deci împotriva Lui Însuși 367

Respect pentru oameni și cărți

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

EMANUEL SWEDENBORG
1688 - 1772

Divina Providenţă este Cârmuirea Divinei Iubiri şi a Divinei Înţelepciuni a Domnului

1. Pentru a înţelege ce este Divina Providenţă, şi cum anume se manifestă Cârmuirea Divinei Iubiri şi a Divinei Înţelepciuni a Domnului, este important să ştim ceea ce am mai spus şi am arătat deja în legătură cu Divina Iubire şi cu Divina Înţelepciune în Tratatul nostru referitor la acestea. În special, trebuie să reţinem următoarele: În Domnul, Divina Iubire îi aparţine Divinei Înţelepciuni, iar Divina Înţelepciune îi aparţine Divinei Iubiri (Articolele nr. 34 la 39). Divina Iubire şi Divina Înţelepciune nu pot decât să fie şi să existe în alte lucruri, create de ele (Articolele nr. 47 la 51). Toate câte sunt în Univers au fost create de Divina Iubire şi de Divina Înţelepciune a lui Dumnezeu-Omul (Articolele nr. 52, 53, 151 la 156). Toate lucrurile din Univers sunt nişte recipiente ale Divinei Iubiri şi ale Divinei Înţelepciuni ale lui Dumnezeu-Omul (Articolele nr. 55 la 60). Domnul apare în faţa Îngerilor ca Soare; Căldura care emană din El este Iubirea, iar Lumina care emană din El este Înţelepciunea (Articolele nr. 83 la 88; 89 la 92; 93 la 98; 296 la 301). Divina Iubire şi Divina Înţelepciune, care provin din Domnul, fac una (Articolele nr. 99 la 102). Domnul întregii veşnicii, care este Iehova, a creat din El Însuşi, şi nu din neant, Universul şi toate lucrurile din univers (Articolele nr. 282 la 284; 290 la 295). Aceste afirmaţii sunt demonstrate în Tratatul intitulat *Înţelepciunea Angelică despre Divina Iubire şi Divina Înţelepciune*.

2. Pe baza acestor afirmaţii, coroborate cu ceea ce a fost explicat cu privire la Creaţie în acelaşi Tratat, putem înţelege, e adevărat, ce este Cârmuirea Divinei Iubiri şi a Divinei Înţelepciuni a Domnului, care este numită Providenţa Divină; dar, întrucât acolo era vorba despre Crearea, şi nu despre Menţinerea stării lucrurilor după creaţie, iar această menţinere este cârmuirea Domnului, de aceea acum vom trata aici acest subiect. Însă în acest Articol vom discuta despre menţinerea uniunii dintre Divina Iubire şi Divina Înţelepciune, sau dintre Binele

Divin şi Adevărul Divin, în lucrurile care au fost create. Vom prezenta toate aceste aspecte în următoarea ordine:

I. Universul, împreună cu absolut toate lucrurile pe care le conţine, a fost creat din Divina Iubire prin intermediul Divinei Înţelepciuni;

Respect pentru oameni și cărți

II. Divina Iubire şi Divina Înţelepciune izvorăsc ca un tot unitar din Domnul;

III. Acest tot unitar este prezent, ca într-un fel de imagine, în orice lucru creat;

IV. Este specific Providenţei Divine ca orice lucru creat să fie, atât în aspectele sale comune cu alte lucruri, cât şi în aspectele sale particulare, un astfel de tot unitar, iar dacă nu este încă aşa, să devină;

V. Binele iubirii nu este bine decât în măsura în care este unit cu adevărul înţelepciunii, iar adevărul înţelepciunii nu este adevăr decât în măsura în care este unit cu binele iubirii;

VI. Binele iubirii neunit cu adevărul înţelepciunii nu este binele în sine, ci este un bine aparent; iar adevărul înţelepciunii neunit cu binele iubirii nu este adevărul în sine, ci este doar un adevăr aparent;

VII. Domnul nu tolerează ca ceva să fie divizat; de aceea, orice lucru trebuie să se afle scufundat fie în bine (şi, în acelaşi timp, în adevăr), fie în rău (şi, în acelaşi timp, în minciună);

VIII. Ceea ce este în bine şi în acelaşi timp în adevăr este *ceva* [real], iar ceea ce este în rău şi în acelaşi timp în minciună nu este *ceva* [real];

IX. Providenţa Divină a Domnului face ca răul şi în acelaşi timp minciuna să servească pentru menţinerea echilibrului, pentru stabilirea de relaţii şi pentru purificare – aşadar, pentru unirea binelui şi a adevărului în alţii.

3. I. *Universul, împreună cu absolut toate lucrurile pe care le conţine, a fost creat din Divina Iubire prin intermediul Divinei Înţelepciuni.* Faptul că Domnul întregii veşnicii, care este Iehova, este în Esenţă Divina Iubire şi Divina Înţelepciune, şi că, din Sinele Său, El Însuşi a creat Universul şi tot ceea ce există în univers, a fost demonstrat în

Tratatul despre *Divina Iubire şi Divina Înţelepciune*; de aici rezultă această afirmaţie, că Universul, împreună cu absolut toate lucrurile pe care le conţine, a fost creat din Divina Iubire prin intermediul Divinei Înţelepciuni. În Tratatul sus-menţionat, s-a demonstrat, de asemenea, că fără înţelepciune iubirea nu poate făptui nimic, iar fără iubire, nici înţelepciunea nu poate face nimic; căci iubirea fără înţelepciune, sau voinţa fără înţelegere, nu poate gândi nimic şi nu poate nici vedea, nici simţi nimic – totodată, ea nu poate rosti nimic. De aceea, iubirea fără înţelepciune, sau voinţa fără înţelegere nu poate face nimic. Tot astfel, înţelepciunea fără iubire, sau înţelegerea fără voinţă, nu poate gândi nimic şi nu poate nici vedea, nici simţi nimic, neputând, de asemenea, rosti nimic; acesta este motivul pentru care înţelepciunea fără iubire, sau înţelegerea fără voinţă, nu poate face nimic. Într-adevăr, dacă iubirea este eliminată, atunci nu mai există nici o voinţă, prin urmare, nu se mai realizează nici o acţiune.

Dat fiind că toate aceste aspecte există la fiinţa umană atunci când ea face ceva, cu atât mai mult ele au existat în fiinţa lui Dumnezeu (care este Iubirea Însăşi şi Înţelepciunea Însăşi), atunci când El a creat şi a făcut universul şi toate lucrurile din univers. Faptul că Universul, cu absolut toate cele pe care le conţine, a fost creat din Divina Iubire prin intermediul Divinei Înţelepciuni poate fi confirmat de tot ceea ce se înfăţişează vederii în lume. Ia de pildă orice obiect doreşti, examinează-l cu înţelepciune şi vei primi confirmarea dorită: ia un arbore, sau sămânţa sa, sau fructul său, sau floarea sa, sau o frunză de-a sa şi, adunându-ţi toată înţelepciunea din tine, priveşte acest obiect cu un microscop bun, şi vei vedea minunăţii nespuse. Părţile interioare, pe care nu le vezi, sunt şi mai vrednice de admiraţie: meditează asupra ordinii subiacente conform căreia se realizează evoluţia lui, adică a modului în care arborele creşte din sămânţă până la o nouă sămânţă. Chibzuieşte dacă nu cumva în orice evoluţie secvenţială există un continuu efort de a merge înainte, căci aspectul final către care tinde este sămânţa, în care puterea sa creatoare este reînnoită. Dacă atunci te vei strădui să gândeşti la modul spiritual (poţi face asta, dacă vrei), oare nu vei descoperi acolo o mare înţelepciune?

Tot astfel, dacă binevoieşti să gândeşti la modul spiritual şi mai în profunzime, vei vedea că această putere creatoare nu provine de la sămânţă, nici de la Soarele lumii (care este pur foc), ci că ea a fost sădită în sămânţă de Dumnezeu, Creatorul, căruia îi aparţine

înţelepciunea infinită. Această putere nu numai că se afla deja acolo atunci când ea (sămânţa) a fost creată, ci ea continuă să se afle acolo de atunci încoace; căci menţinerea este o perpetuă creaţie, la fel cum subzistenţa este o perpetuă existenţă. Analogic vorbind, este ca atunci când elimini voinţa din acţiune: aceasta încetează; sau, este ca atunci când elimini gândirea din vorbire: aceasta încetează; sau, este ca atunci când elimini efortul din mişcare: mişcarea încetează – într-un cuvânt, când elimini cauza din efect, efectul piere. Aşa stau lucrurile în toate situaţiile.

Este adevărat că în tot ceea ce a fost creat a fost sădită o forţă; dar forţa nu face nimic prin ea însăşi, ci ea acţionează la comanda celui care a sădit-o. Priveşte acum un alt subiect pământesc, de exemplu un vierme de mătase, o albină sau un alt animăluţ. Examinează-l mai întâi la modul natural, apoi la modul raţional, şi în cele din urmă la modul spiritual; iar atunci, dacă poţi gândi profund, vei fi cuprins de admiraţie pentru tot ceea ce-l alcătuieşte. Dacă laşi înţelepciunea să vorbească în fiinţa ta, atunci vei rosti, plin de admiraţie: „Cine oare ar putea să nu vadă în toate acestea amprenta Divinului? Totul aparţine Divinei Înţelepciuni."

Te vei minuna şi mai tare dacă te vei gândi la folosinţele tuturor lucrurilor care au fost create, la modul în care, în ordinea lor specifică, ele evoluează în mod treptat până la stadiul uman, iar apoi de la fiinţa umană până la Creatorul *a quo* (din Care provin). Vei realiza că de unirea Creatorului cu fiinţa umană depinde înlănţuirea tuturor lucrurilor şi (dacă eşti deschis să recunoşti) păstrarea tuturor lucrurilor. Vom vedea în cele ce urmează că Divina Iubire a creat toate lucrurile, dar nu a creat nimic fără Divina Înţelepciune.

4. II. *Divina Iubire şi Divina Înţelepciune izvorăsc ca un tot unitar din Domnul.* Acest lucru este evident tot potrivit celor care au fost demonstrate în Tratatul *Despre Divina Iubire şi Divina Înţelepciune*, rezultând mai ales din următoarele Articole: În Dumnezeu-Omul, Fiinţa şi Existenţa sunt, în mod distinct, una (Articolele nr. 14 la 17). În Domnul, infiniturile sunt, în mod distinct, unul (Articolele nr. 17 la 22). Divina Iubire aparţine Divinei Înţelepciuni, iar Divina Înţelepciune aparţine Divinei Iubiri (Articolele nr. 34 la 39). Iubirea nu poate să facă nimic fără unirea (căsătoria) cu Înţelepciunea (Articolele nr. 401 la 403). Iubirea nu face nimic decât în conjuncţie

cu Înţelepciunea (Articolele nr. 409, 410). Căldura Spirituală şi Lumina Spirituală, izvorând din Domnul ca Soare, fac una, aşa cum Divina Iubire şi Divina Înţelepciune sunt una în Domnul (Articolele nr. 99 la 102).

Pe baza celor demonstrate în aceste Articole, se vede clar adevărul acestei afirmaţii. Însă, întrucât nu se ştie cum anume două lucruri distincte între ele pot acţiona ca un tot unitar, vom arăta în cele ce urmează că un tot unitar (*unum*) nu există în absenţa unei anumite forme, ci forma însăşi face acest tot unitar. Vom arăta, de asemenea, că forma face ca un tot să fie unitar într-un mod cu atât mai apropiat de desăvârşire cu cât lucrurile care intră în [componenţa] formei sunt în mod distinct diferite, dar cu toate acestea – unite.

1° *Un tot unitar nu există în absenţa unei anumite forme, ci forma însăşi face acest tot unitar.* Oricine gândeşte cu o anumită strădanie mentală poate vedea clar că un tot unitar nu există în absenţa unei anumite forme, şi că dacă el există, atunci este caracterizat de o anumită formă. Într-adevăr, tot ceea ce există îi datorează formei ceea ce este numit calitate, precum şi ceea ce este numit atribut; de asemenea, ceea ce este numit schimbare de stare, precum şi ceea ce este numit relaţie, şi alte lucruri asemănătoare. De aceea, ceea ce nu are o formă nu poate isca nici un sentiment, iar ceea ce nu poate isca nici un sentiment nu aparţine nici unui lucru. Forma însăşi dă toate acestea; şi, întrucât toate lucrurile care au o formă – dacă forma este perfectă – se privesc reciproc, aşa cum într-un lanţ o verigă priveşte altă verigă, rezultă că forma însăşi dă un tot unitar (şi, astfel, un subiect), căruia îi putem atribui calităţi, stări, categorii – prin urmare, *ceva* [real], care depinde de perfecţiunea formei.

Constituie un astfel de tot unitar tot ceea ce vedem cu ochii în lume; de asemenea, constituie un tot unitar şi tot ceea ce nu vedem cu ochii, fie în natura noastră lăuntrică, fie în lumea spirituală. Un astfel de tot unitar este o fiinţă umană, iar societatea omenească este tot un astfel de tot unitar; un tot unitar este şi Biserica, precum şi întregul Cer Angelic în faţa Domnului. Într-un cuvânt, întregul univers creat este un astfel de tot unitar, nu numai în aspectele comune, ci şi în oricare aspect particular.

Pentru ca toate lucrurile, în general şi în particular, să fie nişte forme, este indispensabil ca Cel care a creat toate lucrurile să fie Forma însăşi, şi ca din această Formă însăşi să provină toate lucrurile

care au fost create în forme. Prin urmare, tocmai aceasta am arătat în Tratatul *Despre Divina Iubire şi Divina Înţelepciune*, de exemplu, în următoarele Articole: Divina Iubire şi Divina Înţelepciune sunt o Substanţă şi o Formă (Articolele nr. 40 la 43); *Divina Iubire şi Divina Înţelepciune sunt Substanţa în sine şi Forma în sine, aşadar ele sunt Sinele şi Unitatea primordială* (Articolele nr. 44 la 46); *Divina iubire şi Divina Înţelepciune sunt, în Domnul, în mod distinct, una* (Articolele nr. 14 la 17; 18 la 22); *Ele izvorăsc din Domnul ca un tot* (Articolele nr. 99 la 102; şi în alte locuri).

2° *Forma face ca un tot să fie unitar într-un mod cu atât mai apropiat de desăvârşire cu cât lucrurile care intră în [componenţa] formei sunt în mod distinct diferite, dar cu toate acestea unite.* Acest aspect este greu de sesizat cu înţelegerea, dacă aceasta nu a fost în prealabil înălţată, căci, aparent, forma nu poate face ca un tot să fie unitar decât prin asemănări de egalitate a lucrurilor care constituie forma respectivă.

Am discutat de foarte multe ori acest subiect cu Îngerii; ei mi-au spus că aceasta este o taină pe care înţelepţii lor o percep limpede, iar cei care sunt mai puţin înţelepţi o percep în mod obscur. Dar Îngerii mi-au spus că adevărul este că forma este cu atât mai apropiată de desăvârşire cu cât lucrurile care o alcătuiesc sunt în mod distinct diferite, şi cu toate acestea – unite într-un mod specific. Ei au adus ca argument justificativ al afirmaţiei lor obştile cereşti (care, luate împreună, constituie forma cerului), precum şi Îngerii din fiecare obşte, arătând că cu cât fiecare înger este în mod distinct individualizat (aşadar, liber), şi, prin urmare, cu cât el îşi iubeşte mai mult semenii ca pe sine însuşi, potrivit afinităţilor sale, cu atât forma acelei obşti este mai apropiată de desăvârşire.

Îngerii mi-au mai ilustrat acest aspect şi cu ajutorul unirii binelui cu adevărul: cu cât binele şi adevărul sunt în mod distinct două, cu atât ele pot constitui, într-un mod mai apropiat de desăvârşire, un tot unitar. De asemenea, la fel stau lucrurile şi în privinţa iubirii şi a înţelepciunii. Ei mi-au arătat că ceea ce este indistinct este confuz – de unde rezultă toate imperfecţiunile formei.

Însă ei mi-au oferit şi numeroase exemple prin care am putut înţelege modul în care nişte lucruri perfect distincte sunt unite, constituind astfel un tot unitar. Ei s-au referit în principal la ceea ce se află în interiorul fiinţei umane, unde există nenumărate lucruri care sunt

aşa (distincte dar, cu toate acestea, unite): distincte graţie învelişurilor lor şi unite prin ligamente. La fel stau lucrurile şi în privinţa iubirii şi a tuturor aspectelor iubirii, precum şi a înţelepciunii şi a tuturor aspectelor înţelepciunii, care nu sunt percepute ca un tot unitar. *Vezi* mai multe detalii legate de acest subiect în Tratatul *Despre Divina Iubire şi Divina Înţelepciune* (Articolele nr. 14 la 22) şi în lucrarea *Despre Cer şi despre infern* (Articolele nr. 56 şi 439). Am relatat aceasta deoarece ţine de Înţelepciunea Angelică.

5. III. *Acest tot unitar este prezent, ca într-un fel de imagine, în orice lucru creat.* Faptul că Divina Iubire şi Divina Înţelepciune, care în Domnul sunt una şi izvorăsc din El ca un tot unitar, sunt prezente, ca într-un fel de imagine, în orice lucru creat, poate fi constatat conform celor care au fost demonstrate pe alocuri în Tratatul *Despre Divina Iubire şi Divina Înţelepciune*, şi mai ales după cele scrise în Articolele nr. 47 la 51; 54 la 60; 282 la 284; 290 la 295; 316 la 318; 319 la 326; 349 la 357. În aceste pasaje am demonstrat că Divinul este prezent în orice lucru creat, pentru că Dumnezeu Creatorul, Care este Domnul întregii veşnicii, a produs din Sine Însuşi soarele Lumii Spirituale, iar prin intermediul acestui Soare, toate lucrurile din Univers. De asemenea, am arătat că, drept urmare, acest Soare, care a fost creat de Domnul şi în care se află Domnul, este nu numai prima, ci şi unica substanţă din care provin toate lucrurile. Întrucât el este unica substanţă, rezultă că această substanţă este în orice lucru creat, dar cu o infinită varietate, în funcţie de foloase.

Aşadar, de vreme ce în Domnul există Divina Iubire şi Divina Înţelepciune, iar în Soarele izvorât din Domnul există Divinul foc şi Divina splendoare (iar, prin intermediul Soarelui – căldura spirituală şi lumina spirituală, acestea două făcând una), rezultă de aici că acest tot unitar este prezent ca într-un fel de imagine în orice lucru creat.

De aceea se poate afirma că toate lucrurile care există în univers se referă la Bine şi la Adevăr, ba chiar şi la conjuncţia binelui şi a adevărului, sau (ceea ce este acelaşi lucru) că toate lucrurile din univers se referă la Iubire şi la Înţelepciune, precum şi la unirea dintre iubire şi înţelepciune – căci binele îi aparţine iubirii, iar adevărul îi aparţine înţelepciunii. Într-adevăr, iubirea numeşte bine tot ceea ce îi aparţine, iar înţelepciunea numeşte adevăr tot ceea ce îi aparţine. Vom vedea în cele ce urmează că unirea lor este prezentă în orice lucru creat.

6. Mai multe fiinţe umane recunosc faptul că există o substanţă unică, substanţă care este totodată cea primară, din care provin toate lucrurile; dar care este această substanţă, nu se ştie. Se crede că ea este atât de simplă, încât nu există nimic mai simplu, şi că ea poate fi asimilată punctului, care nu are nici o dimensiune; de asemenea, se crede că dintr-un număr infinit de astfel de puncte au apărut formele dimensionale – însă aceasta este o iluzie care-şi trage obârşia din ideea de spaţiu. Potrivit acestei idei, un astfel de punct foarte mic se prezintă conform celor scrise mai sus; cu toate acestea însă, adevărul este că, cu cât ceva este mai simplu şi, totodată, mai pur, cu atât acel ceva este mai complet şi mai apropiat de desăvârşire. Drept urmare, cu cât examinăm lăuntric mai în profunzime un obiect, cu atât mai multe lucruri admirabile, perfecte şi frumoase descoperim în el. Astfel, în substanţa primară există lucrurile cele mai vrednice de admiraţie, cele mai frumoase şi desăvârşite.

Lucrurile stau astfel deoarece substanţa primară provine din Soarele spiritual, care, după cum s-a spus, izvorăşte din Domnul şi în care sălăşluieşte Domnul. Aşadar, unica substanţă este chiar acest Soare, care nefiind în spaţiu se află în toate lucrurile, atât în aspectele cele mai mari, cât şi în aspectele cele mai mici ale Universului creat. De vreme ce acest Soare este substanţa primară şi unică, din care provin toate lucrurile, rezultă că în ea există lucruri cu mult mai numeroase decât cele care pot fi văzute în substanţele care provin din ea, care sunt numite *substanţiate* şi apoi *materii*. Primele nu pot fi văzute în acestea din urmă datorită faptului că ele coboară din acest Soare prin trepte de două feluri, potrivit cărora descresc toate perfecţiunile. Prin urmare, după cum am mai spus, acesta este motivul pentru care cu cât privim lăuntric mai în profunzime un obiect, cu atât mai multe lucruri admirabile, perfecte şi frumoase descoperim în el.

Am spus toate acestea pentru a continua dezvoltarea ideii că Divinul este prezent ca într-un fel de imagine în orice lucru creat, dar că El este văzut din ce în ce mai puţin pe măsură ce coborâm treptele, şi cu atât mai puţin atunci când treapta interioară, separată de treapta superioară prin ocluziune, este astupată de materiile terestre. Dar toate acestea nu pot decât să pară obscure dacă nu ai citit şi înţeles ceea ce a fost demonstrat în Tratatul *Despre Divina Iubire şi Divina Înţelepciune*, referitor la Soarele spiritual (Articolele nr. 83 la 172), referitor la Trepte (Articolele nr. 173 la 281) şi referitor la Creaţia Universului (Articolele nr. 282 la 357).

7. IV. *Este specific Providenţei Divine ca orice lucru creat să fie, atât în aspectele sale comune cu alte lucruri, cât şi în aspectele sale particulare, un astfel de tot unitar, iar dacă nu este încă aşa, să devină.* Aceasta înseamnă că în orice lucru creat există ceva care ţine de Divina Iubire şi în acelaşi timp de Divina Înţelepciune; sau (ceea ce este acelaşi lucru) că în orice lucru creat există atât binele, cât şi adevărul, sau conjuncţia binelui şi a adevărului. Întrucât binele îi aparţine iubirii, iar adevărul îi aparţine înţelepciunii (aşa cum am spus mai sus, în Articolul nr. 5), în cele ce urmează, în loc de iubire şi de înţelepciune vom folosi adeseori termenii „bine" şi „adevăr", iar în locul unirii iubirii şi a înţelepciunii vom spune „căsătoria binelui şi a adevărului".

8. Potrivit Articolului precedent, este evident că Divina Iubire şi Divina Înţelepciune, care în Domnul sunt una, şi care izvorăsc din Domnul ca un tot unitar, sunt prezente ca într-un fel de imagine în orice lucru creat de El. Acum, vom spune câte ceva şi despre acest tot unitar sau despre uniunea care este numită „căsătoria binelui şi a adevărului":

I. Această căsătorie este în Domnul Însuşi; căci, aşa cum s-a mai spus, Divina Iubire şi Divina Înţelepciune sunt una în El;

II. Ea provine de la Domnul, căci în tot ceea ce provine de la Domnul, iubirea şi înţelepciunea sunt plenar unite; acestea două izvorăsc din Domnul ca Soare – Divina Iubire ca şi Căldură, iar Divina Înţelepciune ca Lumină;

III. Ele sunt primite de Îngeri, este adevărat, ca două aspecte distincte, dar ele sunt unite în fiinţa lor de către Domnul; la fel stau lucrurile şi în cazul oamenilor Bisericii;

IV. Datorită revărsării iubirii şi a înţelepciunii, care izvorăsc ca un tot unitar din Domnul în fiinţa îngerilor din Cer şi a oamenilor Bisericii, precum şi datorită primirii acestei iubiri şi a acestei înţelepciuni de către îngeri şi de către fiinţele umane, Domnul este numit în Cuvânt Logodnic şi Soţ, iar Cerul şi Biserica sunt numiţi Logodnică şi Soţie;

V. Aşadar, cu cât Cerul şi Biserica în ansamblu, cât şi îngerul din Cer şi omul Bisericii în particular sunt mai profund integraţi în această uniune, sau în căsătoria binelui şi a adevărului, cu atât

ei sunt chipul şi asemănarea Domnului, dat fiind că acestea două (binele şi adevărul) sunt una în Domnul, şi chiar sunt Domnul;

VI. Iubirea şi înţelepciunea, atât în Cer şi în Biserică în ansamblu, cât şi în Îngerul din Cer şi în omul Bisericii în particular, sunt una atunci când Voinţa şi Înţelegerea, precum şi binele şi adevărul fac una; sau (ceea ce reprezintă acelaşi lucru) atunci când caritatea şi credinţa fac una; sau (ceea ce reprezintă din nou acelaşi lucru) atunci când doctrina derivată din Cuvânt şi viaţa trăită conform acestei doctrine fac una;

VII. Dar modul în care acestea două fac una în om şi în toate aspectele omeneşti a fost arătat în Tratatul *Despre Divina Iubire şi Divina Înţelepciune*, Partea a Cincea, unde s-a vorbit despre problema Creării fiinţei umane şi, în principal, despre Corespondenţa dintre voinţă şi înţelegere, pe de o parte, şi inimă şi plămâni, pe de altă parte (Articolele nr. 385 la 432).

9. Însă vom spune în continuare, pe alocuri, în ce mod alcătuiesc ele un tot unitar în lucrurile care sunt mai prejos sau în afara fiinţei umane – atât în cele din Regnul animal, cât şi în cele din Regnul vegetal. Înainte însă, trebuie să prezentăm următoarele trei puncte: ÎN PRIMUL RÂND, faptul că în întregul univers, precum şi în absolut fiecare dintre lucrurile conţinute în el, care au fost create de către Domnul, s-a produs căsătoria binelui şi a adevărului. ÎN AL DOILEA RÂND, faptul că, după creaţie, această căsătorie a fost desfăcută în microcosmosul fiinţei umane. ÎN AL TREILEA RÂND, faptul că ţine de Providenţa Divină ca ceea ce a fost despărţit să devină din nou una, iar astfel căsătoria binelui şi a adevărului să fie restaurată.

Aceste trei puncte au fost confirmate în mai multe feluri în Tratatul *Despre Divina Iubire şi Divina Înţelepciune*; de aceea, este inutil să mai argumentăm în ceea ce le priveşte. De asemenea, fiecare fiinţă umană poate vedea, cu ajutorul raţiunii sale, că, întrucât căsătoria binelui şi a adevărului a fost realizată – prin actul creaţiei – în toate lucrurile create, iar această căsătorie a fost apoi desfăcută, Domnul acţionează în mod continuu pentru ca ea să fie restaurată. Prin urmare, restaurarea sa, şi deci unirea universului creat cu Domnul prin intermediul fiinţei umane sunt opera Providenţei Divine.

10. V. *Binele iubirii nu este bine decât în măsura în care este unit cu adevărul înţelepciunii, iar adevărul înţelepciunii nu este adevăr decât în măsura în care este unit cu binele iubirii.* Binele şi adevărul datorează totul originii lor; binele îşi are obârşia în Domnul, şi la fel şi adevărul, pentru că Domnul este Binele însuşi şi Adevărul însuşi, iar acestea două sunt una în El. Acesta este motivul pentru care binele Îngerilor din cer şi al oamenilor de pe pământ nu este binele în sine decât în măsura în care a fost unit cu adevărul, iar adevărul nu este adevărul în sine decât în măsura în care a fost unit cu binele.

Faptul că orice bine şi orice adevăr vin de la Domnul este binecunoscut; aşadar, întrucât binele este una cu adevărul, iar adevărul este una cu binele, rezultă că, pentru ca binele să fie binele în sine şi pentru ca adevărul să fie adevărul în sine, trebuie ca ele să constituie un tot unitar în recipient, care este îngerul din cer şi omul de pe pământ.

11. Ce-i drept, se ştie că toate lucrurile din univers se raportează la bine şi la adevăr, pentru că prin bine se înţelege ceea ce, la modul universal, îmbrăţişează şi cuprinde toate aspectele iubirii, iar prin adevăr se înţelege ceea ce, la modul universal, îmbrăţişează şi cuprinde toate aspectele înţelepciunii; însă încă nu se cunoaşte faptul că binele nu este *ceva* [real] dacă nu este unit cu adevărul, iar adevărul nu este *ceva* [real] dacă nu este unit cu binele. La drept vorbind, se pare că binele ar fi *ceva* [real] şi în lipsa adevărului, şi că adevărul ar fi *ceva* [real] şi în lipsa binelui, însă nu este deloc aşa: într-adevăr, iubirea, ale cărei zămisliri sunt numite „bine" (de mai multe feluri), este Fiinţa lucrului, iar înţelepciunea, ale cărei zămisliri sunt numite „adevăruri", este Existenţa lucrului prin această Fiinţă, după cum am arătat în Tratatul *Despre Divina Iubire şi Divina Înţelepciune*, în Articolele nr. 14 la 16.

De aceea, la fel cum Fiinţa fără Existenţă nu este *ceva* [real], şi nici Existenţa fără de Fiinţă, tot astfel nici binele fără adevăr nu este *ceva* [real], şi nici adevărul fără bine. Tot astfel, oare ce este binele în lipsa unei relaţii cu ceva? Putem oare să-l numim „bine"? Căci el nu aparţine nici unei categorii şi nici unei percepţii! Aceea ce, în conjuncţie cu binele, acţionează în exterior şi se manifestă, lăsându-se perceput şi simţit, se referă la adevăr pentru că se referă la un obiect specific al înţelegerii – spune-i cuiva, direct aşa: „binele", şi nu „cutare sau cutare este un bine"; [atunci] este oare binele *ceva* [real]? Însă în legătură cu